

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta/ky: Alena Samcová

Název bakalářské práce: Komplexní restaurování konvolutu starých tisků Daniela Adama z Veleslavína z roku 1592

Studijní obor: Restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů

Vedoucí práce: MgA. Ivan Kopáček

Jméno a příjmení oponenta/email: Lucie Janáčková/l.janackova@fm.archives.cz

Naplnění zadání práce

Zdůvodnění:

- Studentka splnila zadání práce. V teoretické části se věnovala skutečnostem, které dokreslily historické souvislosti vztahující se k restaurovanému dílu. Praktická část obsahuje všechny náležitosti, které má zahrnovat restaurátorská dokumentace: fotografickou dokumentaci před, po a v průběhu restaurátorského zásahu, průzkum díla, všechny potřebné analýzy a zkoušky, restaurátorský záměr a popis samotného restaurování konvolutu včetně závěrečné adjustace pro jeho dlouhodobé uložení. Pro vlastníka jsou doporučeny vhodné podmínky pro dlouhodobé uložení a manipulaci s knihou.

A B C D E F

Odborná úroveň práce

Zdůvodnění:

- V úvodu se autorka věnuje historickému průzkumu díla. Popsala jej typologicky i typograficky. Představila významné osobnosti, které jsou spjaty s jednotlivými tisky, a posléze odhalila i vlastníky, kterým konvolut postupně patřil od 18. století. Získané informace by se jistě daly prohloubit, ale to není hlavním tématem této bakalářské práce.
- Restaurátorské postupy byly zvoleny po zralé úvaze, která byla podložena výsledky různých zkoušek a chemických analýz. Průzkum díla byl proveden velmi pečlivě. Zjištěné informace vedly ke správnému výběru zásahů, které byly na knize provedeny.
- Oceňuji práci, kterou si autorka dala s restaurováním knižního bloku. Zejména její individuální přístup k jednotlivým dvojlístům. Nedržela se jen jednoho postupu pro celý knižní blok, ale aplikovala několik variant restaurátorského zásahu. Postupovala citlivě s ohledem na dochovaný stav díla. Přesto je výsledek její práce konzistentní a esteticky velmi zdařilý.

A B C D E F

Metodická úroveň práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění:

- Práce je sepsána srozumitelně a přehledně. Kapitoly na sebe logicky navazují a vhodně se doplňují.
- Práce s literaturou a prameny je dostatečná. Poznámky jsou přehledné. Vše se dá lehce dohledat v uvedené literatuře. Citace jsou v textu správně zvýrazněny.
- Někdy mohly být získané poznatky podrobnější. V úvodní části textu se objevují spíše základní a obecně známé informace, ale považuji je za dostatečné pro seznámení se s restaurovaným dílem.

A B C D E F

Formální úprava bakalářské práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění:

- Jazyková úroveň psaného textu působí, že text nebyl podroben závěrečné korektuře před jeho finálním odevzdáním.
- Autorka používá velmi složitá souvětí, kde se místy ztrácí nejen čtenář, ale i ona samotná. Snaha uvést najednou, co nejvíce informací vede občas k výpadku slov nebo ke ztrátě podmětu, ke kterému se vložená věta vztahuje. Například: „*Přebytečný škrob byl odstraněn a záplaty byly znovu natřeny již definitivním škrobovým lepidlem a aplikovány na místa, kde se nacházely ztráty původní usně, tzn. na rohy, oblast drážek, hlavic a několik drobných na hraně a v ploše desek.*“ (str. 46).
- Problematické jsou i příliš složitá souvětí v anotaci, která je psaná v angličtině. Používání určitých a neurčitých členů působí chaoticky a nahodile.
- Napříč textem se vyskytují stylistické a pravopisné chyby (špatně zvolené koncovky slov – tj. shoda podmětu s přísudkem nebo nevhodně zvolená příslovce). Příklad: „*Ve velké míře se podařilo dodržet navržený restaurátorský záměr, nicméně vzhledem k některým novým (možná by byla vhodnější varianta nově) zjištěným skutečnostem z průběhu zásahu, musely být některé kroky nutně upraveny nebo pozměněny, aby lépe vyhovovaly objektu.*“ (str. 51), nebo „*... pouze v místech, kdy barva zatekla do knižního bloku*“ (str. 36).
- Drobné překlepy jsou spíše chyby z nepozornosti (pravděpodobně vzniklé při kopírování a vkládání textu). Příklad: „*Fotografie 30 Detail dolní hlavice po restaurování*“ (str. 115).
- Diskutabilní jsou některá slovní spojení, protože mohou vést k nepřesnostem. Například: „*...přetírání povrchu papíru kozím štětcem.*“ (str. 39), nebo „*Posledním krokem procesu doplňování ztrát a vyspravování papíru bylo zařezání všech přesahů vysprávek a doplňků*“, (str. 40). Možná by bylo vhodnější použít „*ořezání*“ nebo „*odstranění přesahů vysprávek*“ místo jejich „*zařezání*“.
- Často se v textu objevují slovíčka, jejichž použití ve větě není nezbytně nutné, ale hojně se opakují (například: *již, též, rovněž, tento*).
- V prohlášení (str. 4) je špatně uveden název díla, kterému se má BP věnovat. A zkratka v. r. (vlastní rukou) se za jménem autora neodděluje čárkou.
- V anotaci je chyba v názvu současného vlastníka knihy.
- Na straně 26 je napsáno: „*... je tvořen ručním papírem s jemně patrným verge v průsvitu.*“

Píše se *vergé* (slovo pochází z francouzštiny a znamená pruhovaný, rýhovaný, žebrovaný) nebo *veržé* (česká varianta).

- V rejstřících 16. *Obrazová příloha* (str. 82 a 83.) a 17. *Fotografická příloha* (str. 97-100) nejsou uvedeny podkapitoly (16.1. až 16.6., 17.1. a 17.2). U některých příloh chybí čísla stránek, kde je lze v bakalářské práci nalistovat.
- Řádky textu jsou občas ukončeny spojkou nebo předložkou, což je typografická chyba v úpravě textu.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

- Fragменты předsádek, které byly na předešlé a ponechány na svém místě, jsou přelepeny papírem, kterým je nově vylepené předešlé. Pro badatele jsou tak vizuálně „ztraceny“. Byly nějak lépe zdokumentovány? Třeba pořízením detailní fotografie, která je přiložena k zrestaurovanému dílu?
- V kapitole 10. *Podmínky uložení a vystavování* jsou rady jak s konvolutem manipulovat a v jakých podmínkách by měl být dlouhodobě uložen. Studentka zde píše: „*V prostorách, kde bude objekt uložen, je nezbytné zajistit stálou teplotu a vzdušnou vlhkost, pokud je však změna podmínek nezbytná, doporučuje se pozvolná změna v delším časovém úseku.*“, str. 50. Tato informace se mi zdá pro majitele příliš obecná. Jak by temperování knihy mělo správně probíhat?
- Papírová podložka (s výjimkou jednoho dvojlistu, kde byl aplikován roztok MMMK) nebyla odkyselována. Jednotlivé listy knižního bloku nebyly koupány v obohacené vodě. Jak tedy mohlo dojít ke zvýšení pH papírové podložky po restaurování?
- Při identifikaci restaurovaného díla (str. 12 a str. 26) jsou uvedeny rozměry: „*v x š x h*“ (výška x šířka x hloubka). Jak měříme hloubku knižního bloku nebo knihy? Domnívám se, že správně by měla být *hloubka* nahrazena písmenem *s* nebo *t* (jako *síla* nebo *tloušťka* knihy či knižního bloku).
- V kapitole 4.2 Typologický popis knižního bloku (str. 26) je napsáno: „*... byl blok zaklizen, zakulacen a ořezán a opatřen natíranou červenou ořízkou.*“. Dle fotografií přední ořízky s tímto tvrzením nelze souhlasit. Co tedy vede autorku k názoru, že jednotlivé práce na knižním bloku byly provedeny v tomto pořadí?
- Nesrovnalost je u průzkumu inkoustů na přítomnost železnatých iontů (Fe^{2+}). Na str. 36 je uvedeno, že v bloku bylo vytipováno 20 míst, kde byl test proveden. Na straně 76 je zmíněno, že bylo vybraných 15 míst, kde byl test proveden.
- Podkapitola 16.6 je nazvána Koherence kolagenových vláken a struktura usně. Je zařazena do kapitoly 16. *Obrazová příloha*, která je věnovaná snímkům zobrazujícím grafickou výzdobu tisků. Domnívám se, že by se Koherence kolagenových vláken hodila spíše do Textové přílohy s chemicko-technologickými analýzami.

Závěrečné hodnocení oponenta

Zdůvodnění:

- Bakalářská práce splnila všechny potřebné požadavky a dosáhla cílů, které si studentka na jejím začátku vytyčila. Konvolut je zrestaurován citlivě, pečlivě, důsledně a se

smyslem pro detail. Veškeré práce kolem něj byly provedeny s rozmyslem, systematicky, cílevědomě, tj. s jasnou vizí. V textu se objevují chyby (gramatické i typografické), které sice samy o sobě nemají velký vliv na obsah sdělení bakalářské práce, ale jejich četnost je v ostrém kontrastu s péčí věnovanou samotnému restaurování. Proto navrhuji hodnocení výborně mínus a doporučuji práci k obhajobě.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

Ve Frýdku-Místku Datum: 29.8. 2022

Podpis oponenta: .....

MgA. Lucie Janáčková